

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันราชภัฏ เดิมใช้ชื่อว่า “วิทยาลัยครู” อยู่ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีจำนวนทั้งสิ้น 36 แห่งในประเทศไทย มีพัฒนาการจากโรงเรียนฝึกหัดครูอาจารย์ ทำหน้าที่ในการผลิตครูที่ยังขาดวิทยฐานะครูให้มีวุฒิครูและผู้ที่มิวุฒิต่างครูได้รับวุฒิสูงขึ้น โดยอาศัยพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พุทธศักราช 2518 ต่อมากรมการฝึกหัดครูจึงขอพระราชทานนามวิทยาลัยครูขึ้นใหม่จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันเป็น “สถาบันราชภัฏ” และได้รับพระราชทานนามเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 การเปลี่ยนชื่อจากวิทยาลัยครูมาเป็นสถาบันราชภัฏ ทำให้มีการปรับภารกิจของสถาบันให้เพิ่มและมีความสอดคล้องมากขึ้นคือให้สถาบันราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และได้กำหนดวัตถุประสงค์ของสถาบันราชภัฏ คือ 1. ให้การศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง 2. ทำการวิจัย 3. ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 4. ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู 5. ปรับปรุง ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี และ 6. การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

สถาบันราชภัฏได้เปิดการสอนให้แก่นักศึกษา จำนวน 3 สาขาวิชา คือ 1.สาขาวิชาครุศาสตร์ 2. สาขาวิชาศิลปศาสตร์ และ 3. สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ในส่วนของโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการหลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งเป็นหลักสูตรในสายอุตสาหกรรมบริการ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ในการบริหารจัดการนักศึกษา กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมนักศึกษาและการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนในหลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คือ

1. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถและเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว

2. เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถดำเนินการประกอบอาชีพอิสระที่เกื้อหนุนต่อ

อาชีพอุตสาหกรรมท่องเที่ยว อันส่งผลต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

3. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีทั้งความรู้ทางวิชาการ ความสามารถทางปฏิบัติและตระหนักถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีผลต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ สังคมและสภาพแวดล้อม

4. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีเจตคติที่ดีต่อประเทศชาติ จรรโลงไว้ซึ่งวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมที่ดีของประเทศ

5. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีปฏิภาณไหวพริบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถดำรงตนเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ

โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในสถาบันราชภัฏบางแห่งถือเป็นหน่วยงานย่อยภายใต้การบริหารงานของคณะวิชาวิทยาการจัดการ แต่บางแห่งก็ขึ้นอยู่กับคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการบริหารงานและนโยบายของสถาบันราชภัฏแต่ละที่ เป็นผลให้การบริหารโปรแกรมไม่ค่อยเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ส่วนในของการจัดการศึกษาของโปรแกรมวิชาจะแบ่งเป็น 2 ระดับการศึกษา คือ ระดับอนุปริญญา หลักสูตร 2 ปี โดยให้ชื่อว่า "หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยว" และระดับปริญญาตรี 4 ปี ชื่อว่า "หลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยว" การจัดการศึกษาทั้ง 2 ระดับดังกล่าว ขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละสถาบันราชภัฏ เช่น ความพร้อมในด้านอาจารย์ผู้สอน นโยบายสนับสนุนจากผู้บริหารสถาบัน รวมไปถึงความต้องการด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยวของท้องถิ่น และความสนใจของนักศึกษาในการเข้ามาศึกษาต่อในโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ในส่วนของโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สถาบันราชภัฏนครราชสีมา มีประวัติความเป็นมา คือ เริ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2527 ซึ่งเดิมเป็นเพียง หลักสูตรประกาศนียบัตรเทคนิคการอาชีพ (ปทอ.) ระยะเวลาเรียน 2 ปี หลักสูตรนี้ไม่มีเรียนวิชาครู แต่เรียนวิชาที่ผู้เรียนสามารถออกไปประกอบอาชีพตามแหล่งงานทางธุรกิจ หรือประกอบอาชีพส่วนตัวได้โดยให้ชื่อสาขาวิชาธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยว สังกัดคณะวิชาวิทยาการจัดการ ถือเป็นครั้งแรกของสถาบันราชภัฏนครราชสีมาที่เปิดสอนวิชาชีพด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนี้ ต่อมา มีการพัฒนาเป็นหลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยว ระดับอนุปริญญา 2 ปี และเป็นหลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ปริญญาตรี 4 ปีตามลำดับ โดยอาศัยความพร้อมของสถาบันในด้านต่าง ๆ เป็นหลัก จากจำนวนตัวเลขของผู้สนใจและสมัครเข้ามาศึกษาต่อในแต่ละปีพบว่า โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มีจำนวนนักศึกษาที่สนใจจะเข้ามาศึกษาต่อในสถาบันราชภัฏนครราชสีมาเป็นจำนวนมาก จากตัวเลขสถิติในปีการศึกษา 2540 , 2541 และ

2542 มีจำนวนผู้สมัครสอบ ที่เลือกเรียนโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอันดับหนึ่งในภาคปกติเป็นจำนวน 156, 274 และ 197 คนตามลำดับ ปัจจุบันในปีการศึกษา 2543 มีจำนวนนักศึกษาที่สังกัดในโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในภาคปกติประมาณ 166 คน และเป็นนักศึกษา กศ.บป. (การศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ) ที่เรียนในวันเสาร์และอาทิตย์ รวม 150 คน และอีก 80 คนเป็นนักศึกษาที่เรียนระดับอนุปริญญาสาขาวิชาธุรกิจการท่องเที่ยว (สถาบันราชภัฏนครราชสีมา : 2543) ด้านของอาจารย์ผู้สอนปัจจุบันมีทั้งหมด 5 คน ซึ่งเป็นอาจารย์ที่จบสายตรงด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมทั้งหมด แต่ในด้านการบริหารงานของโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีคณะกรรมการโปรแกรมวิชาจำนวนทั้งสิ้น 7 คน โดยมีอาจารย์จากโปรแกรมวิชาภาษาต่างประเทศ และโปรแกรมวิชาการตลาดเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารงาน (สถาบันราชภัฏนครราชสีมา : 2542)

จากรายงาน การสัมมนาวิจัยทัศนพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (2539) พบว่า สภาพปัญหาของการเรียนการสอนอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในสถาบันการศึกษาของไทย มีประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ปัญหาด้านหลักสูตร พบว่า หลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังไม่ครอบคลุม ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ไม่มีเอกภาพ และความรู้ด้านภาษาต่างประเทศยังไม่ดีพอ
2. ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่า ยังขาดแคลนจำนวนอาจารย์ และขาดหน่วยงานในการประสานงานเพื่อพัฒนาบุคลากร นอกจากนี้ค่าตอบแทนในการสอนยังต่ำ ดังนั้นจึงไม่ค่อยมีผู้ที่มีความรู้ความสามารถจริงอยากที่จะเข้ามาเป็นอาจารย์สอน
3. ด้านนักศึกษา พบว่า ตัวป้อนหรือนักศึกษามีน้อย เพราะส่วนใหญ่ผู้ที่เลือกเรียนในสายอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนี้ จะเป็นผู้ที่สอบเข้าสาขาอื่นไม่ได้แล้วจึงมาเรียน ทำให้มีเจตคติที่ไม่ถูกต้องกับอาชีพงานบริการ บางครั้งวุฒิภาวะของนักศึกษาที่จบก็ยังไม่พร้อมที่จะทำงาน
4. สถานที่หรืออุปกรณ์การสอน พบว่า การเรียนการสอนส่วนใหญ่ยังขาดแคลนสถานที่และอุปกรณ์ในการฝึกงาน ขาดการประสานงานในการฝึกปฏิบัติ นอกจากนี้ยังขาดนโยบายและงบประมาณในการสนับสนุนอีกด้วย

ดังนั้นผู้ศึกษาซึ่งอยู่ในฐานะอาจารย์ผู้สอน ประจำโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของสถาบันราชภัฏ จึงมีความสนใจที่จะสืบค้นข้อเท็จจริงว่า ปัจจุบันสถาบันราชภัฏนครราชสีมามีความพร้อมมากเพียงใด และในการจัดการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชา

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีปัญหาอย่างไรบ้าง ทั้งนี้โดยถือว่าปัญหาต่างๆ เป็นเครื่องชี้วัดประการหนึ่ง ในการหาความพร้อมของสถาบันราชภัฏและมาตรฐานของโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ตลอดจนการหาแนวทางในการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สถาบันราชภัฏให้มีประสิทธิภาพต่อไป

นอกจากการศึกษาลักษณะปัญหาของการเรียนการสอนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้ศึกษายังได้ศึกษาถึงองค์ประกอบของการพัฒนาการเรียน การสอนจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย รวมถึงวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและประสิทธิภาพของการเรียนการสอนของ สมสุข ธีระพิจิตร (2543 : 51-52) พบว่าองค์ประกอบที่มีผลต่อการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยบทบาทของผู้สอนในด้านคุณภาพและบุคลิกภาพหรือบุคลิกลักษณะของอาจารย์ผู้สอน สภาพแวดล้อมในสถาบัน หรือการดำเนินการสอนและเทคนิควิธีการสอนของอาจารย์ ธรรมชาติของการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยอาศัยปฏิสัมพันธ์หรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน สัจด์ อุทรานันท์ (2529 : 2) ได้กำหนดองค์ประกอบของระบบการเรียนการสอนไว้ว่าประกอบด้วย การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การวัดผลและการประเมินผลการสอน สัมฤทธิ์ผลของการสอน นอกจากนี้ ลำพอง บุญช่วย (2530 : 1) ได้กล่าวว่าองค์ประกอบของการสอนที่สำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพคือ ครูผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร วิธีสอน วัตถุประสงค์ของการสอน สื่อการสอน และการประเมินผลการสอน

ในด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับผู้เรียน วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537 : 79) ได้กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษาไว้ว่า เป็นการเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอให้ ซึ่งรวมทั้งปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้ที่สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ที่จะให้เกิดขึ้นเป็นรูปแบบใดก็ได้ เช่น ความเป็นกันเอง ความเข้มงวดกวดขันหรือความไม่มีระเบียบวินัยของการเรียนรู้ สิ่งเหล่านี้ผู้สอนจะเป็นผู้สร้างเงื่อนไขและสถานการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกรูปแบบการสอน รวมทั้งการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน นอกจากนี้ผู้ศึกษายังได้ศึกษาวิทยานิพนธ์ของ สุกัญญา บุรณเดชาชัย (2531) ที่ศึกษาถึง การเรียนการสอนของสาขานิเทศศาสตร์ซึ่งก็เป็นสาขาวิชาที่เปิดการเรียนการสอนขึ้นมาใหม่ของวิทยาลัยครูและเปิดสอนในเวลาใกล้เคียงกับสาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และถือเป็นสาขาวิชาชีพเฉพาะในสาขาศิลปศาสตร์เหมือนกัน ที่ต้องอาศัยความพร้อมของสถาบันในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นเช่นเดียวกับสาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ดังนั้นผู้ศึกษาจึง

ได้นำตัวแปร คือ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อประกอบการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการ
 ศึกษา ด้านการเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์
 ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา มาปรับและประยุกต์ใช้ในการศึกษากับโปรแกรม
 วิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในครั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพและมาตรฐานด้านการเรียน
 การสอนของโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของสถาบันราชภัฏ และเพื่อหาแนวทางใน
 การพัฒนาการเรียนการสอนให้เป็นประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันด้านการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรม
 ท่องเที่ยวสถาบันราชภัฏ
2. เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวใน
 สถาบันราชภัฏ
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชา
 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในสถาบันราชภัฏ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันของการเรียนการสอนโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรม
 ท่องเที่ยวในสถาบันราชภัฏ
2. ผู้เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถนำผลที่ได้จาก
 การค้นคว้าแบบอิสระนี้มาใช้ในการปรับปรุงและวางแผนพัฒนาการเรียนการสอนอุตสาหกรรม
 ท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการผลิตบัณฑิตศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชา
 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้สนองต่อความต้องการของธุรกิจการท่องเที่ยวในอนาคต
 ได้อย่างเหมาะสม
4. ทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนและสิ่งที่จะต้องปรับปรุง
 แก้ไขของโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และเพื่อนำข้อมูล
 ไปวางแผน กำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้ เหมาะสม
 ต่อไป

5. เป็นแนวทางแก่สถาบันราชภัฏ ได้ใช้ผลการค้นคว้าแบบอิสระในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อไป

โดยคาดหวังว่าผลการค้นคว้าแบบอิสระและข้อค้นพบต่าง ๆ จะนำไปสู่การพัฒนาแนวทางการเรียนการสอนอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สถาบันราชภัฏต่อไปเพื่อการพัฒนาการศึกษาที่ดีขึ้น

ขอบเขตของการศึกษา

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในสถาบันราชภัฏในปีการศึกษา 2543

2. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสภาพปัจจุบัน ตลอดจนปัญหาการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในสถาบันราชภัฏ ที่เปิดสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ศิลปศาสตรบัณฑิต ปริญญาตรี ในปีการศึกษา 2543 ของสถาบันราชภัฏนครราชสีมา โดยมีการศึกษา 7 ด้าน คือ

1. หลักสูตร
2. สื่อประกอบการสอน
3. การวัดผลและประเมินผล
4. การเตรียมการสอน
5. การดำเนินการสอนและวิธีสอน
6. บุคลิกลักษณะของอาจารย์
7. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

3. ประชากรในการศึกษา

3.1 อาจารย์ผู้สอนที่กำลังสอนในแขนงวิชาใดวิชาหนึ่งซึ่งเป็นวิชาเฉพาะด้านในหลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และเป็นอาจารย์สังกัดโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ประจำสถาบันราชภัฏนครราชสีมา ในปีการศึกษา 2543

3.2 นักศึกษาที่กำลังเรียนอยู่ในโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ที่เป็นนักศึกษาภาคปกติในหลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ระดับปริญญาตรี 4 ปี แขนงวิชาใดวิชาหนึ่ง ในปีการศึกษา 2543

3.3 ผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

3.4 ผู้บริหารสถาบันราชภัฏนครราชสีมา ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะวิทยาการจัดการ และประธานโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สถาบันราชภัฏนครราชสีมา

คำนิยามศัพท์

1. **สถาบันราชภัฏ** หมายถึง สถาบันราชภัฏนครราชสีมา
2. **หลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยว** หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มีโครงสร้างของหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี ที่ใช้อยู่ในปีการศึกษา 2543 และมีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 144 หน่วยกิต
3. **โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว** หมายถึง การจัดการบริหาร ด้านหลักสูตร นักศึกษา กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมนักศึกษา และการบริหารและการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ระดับปริญญาตรี
4. **สภาพการเรียนการสอนโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว** หมายถึง การจัดการด้านการเรียนการสอนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในด้านหลักสูตร สื่อประกอบการสอน การวัดผลและประเมินผลการสอน การเตรียมการสอนการดำเนินการสอนและวิธีสอน บุคลิกลักษณะของอาจารย์ผู้สอน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
5. **ปัญหาการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว** หมายถึง ปัญหาปัจจุบันในด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ความแตกต่างระหว่างนักศึกษา ภาระงานของอาจารย์ และปัญหาการนำหลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมาใช้ของอาจารย์ผู้สอน
6. **แนวทางการเรียนการสอนโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว** หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เป็นระบบโดยมีองค์ประกอบดังนี้
 - 6.1 ปัจจัยป้อนเข้า (Input)
 - 6.1.1 หลักสูตร
 - 6.1.2 สื่อการสอน
 - 6.1.3 การเตรียมการสอน
 - 6.1.4 บุคลิกลักษณะของอาจารย์

6.2 กระบวนการ (Process)

6.2.1 การดำเนินการสอน

6.2.2 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

6.2.3 การเสริมทักษะ คือ ศึกษาจากสถานประกอบการและแหล่ง
วิทยาการ กิจกรรมการศึกษาระหว่างเรียน และกิจกรรมหลังการสอน คือ สรุปบทวน
การประเมินและวัดผล

6.3 ผลผลิต (Out put) ได้แก่ สมรรถนะของการจัดการเรียนการสอน

6.4 ข้อมูลป้อนกลับ (Feed back) การปรับปรุงแก้ไขปัญหาแนวทางใน
การพัฒนาการเรียนการสอน

7. **หลักสูตร** หมายถึง การนำหลักสูตรไปใช้หรือการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ ให้
เกิดผลแก่ผู้เรียน โดยการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและ
สภาพท้องถิ่น จากความหมายของหลักสูตรนี้ ผู้ศึกษาได้สร้างข้อความในการวัดตัวแปร
เกี่ยวกับหลักสูตร โดยใช้ตัววัด ดังนี้ วัดคุณประสงคของหลักสูตร ภาคปฏิบัติ เนื้อหาวิชา
พัฒนาท้องถิ่น สร้างงานด้วยตนเอง และจริยธรรม

8. **สื่อการสอน** หมายถึง วัสดุอุปกรณ์และกิจกรรมการสอนที่อาจารย์ผู้สอน
โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต้องใช้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้ศึกษาได้ใช้ตัววัด
ด้านสื่อการสอน ดังนี้ แหล่งข้อมูลและการใช้แหล่งข้อมูลหรือแหล่งสื่อ การใช้สื่ออื่นๆ
เพิ่มเติม การผลิตสื่อ การอบรมเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อ ให้นักศึกษามีส่วนร่วม
ในการใช้สื่อ และแหล่งวิทยาการในท้องถิ่น

9. **การวัดผลและประเมินผล** หมายถึง กิจกรรมของอาจารย์ในโปรแกรมวิชา
อุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่จัดขึ้นเพื่อหาแนวทางที่จะทราบว่าการเรียนการสอนได้บรรลุผลตาม
วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพียงใด โดยใช้ตัววัด ดังนี้ ด้านความรู้
ด้านเจตคติ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในชั้น
พฤติกรรมของนักศึกษา และการตัดเกรด

10. **การเตรียมการสอน** หมายถึง การเตรียมความพร้อมการสอนในด้าน ตัว
ครู บทเรียน ผู้เรียน อุปกรณ์และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน โดยผู้
ศึกษาใช้ตัววัดด้านการเตรียมการสอน ดังนี้ การวางแผนการเรียนร่วมกันระหว่างอาจารย์และ
นักศึกษาการลำดับเนื้อหาวิชา การแนะนำเอกสาร และการวัดผล

11. **การดำเนินการสอนและวิธีสอน** หมายถึง การที่อาจารย์ในโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว นำกิจกรรมต่างๆ มาใช้ในการสอน อันประกอบด้วย การตั้งใจ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม การฝึกหัด การจัดลำดับเรื่องที่เรียน การสร้างสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ เป็นต้น ผู้ศึกษาได้ใช้ตัววัดด้านการดำเนินการสอน ดังนี้ การใช้กิจกรรมกลุ่ม การใช้วิธีการสอน วิธีการสอนที่เหมาะสม ความรับผิดชอบในการสอน การฝึกปฏิบัติ การติดตามความก้าวหน้าและการทดสอบ

12. **บุคลิกลักษณะของอาจารย์** หมายถึง พฤติกรรมของอาจารย์ในโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่แสดงออกในระหว่างสอน ผู้ศึกษาได้นำตัวแปรมาวัดด้านบุคลิกลักษณะของผู้สอน ดังนี้ อารมณ์มั่นคง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ การหาความรู้เพิ่มเติม และความสามารถในการสอน

13. **ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา** หมายถึง พฤติกรรมของอาจารย์ ในโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและผู้เรียนที่มีผลกระทบซึ่งกัน และกันทั้งทางบวกและทางลบ โดยกำหนดตัววัด ดังนี้ ความสนใจขณะสอน การตอบคำถาม ความยืดหยุ่นในการเรียนการสอน การให้คำปรึกษา และการแสดงความคิดเห็น

กรอบแนวคิด

กรอบแนวคิดของ “ แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในสถาบันราชภัฏ : กรณีศึกษา สถาบันราชภัฏนครราชสีมา ”

